

Noviny z Čech.

(Převodní informace z Prahy.)

—sup— V Praze, 10. list. 1895.

Článek radu — Vídeňský purkmistr nepotvrzen.

Ríšská rada zasedá stále. Plenary se schází konají se dlece, za to práci výborů, zejména výbor rozpočtový, jemuž jde o to, aby Rakousko mělo zas jedinou definitivní rozpočet. Rozpočtové debaty nejsou bez zajímavosti; levice a Poláci otrocky vládnou kváží, Mladočeši statečně odporují. V 36 členém výboru rozpočtovém přijat vládní dispoziční fond 19 hlasů proti 6 opozičním, kdežto 12 členů při hlasování scházelo! — Železná ruka tedy zrovna nepůsobí. Ostatně veškeré konání říšské rady je zatím pro Čechy bezvýznamné. Všecka pozornost je upjata nyní jinnam: v zákulisí, kde vedl se boj o potvrzení vídeňského purkmistra a k Pešti, kde nastane obnovení výrovnání s Uhry.

Vídeňský purkmistr nepotvrzen. — Stalo se tak vzdor všemu očekávání. Badení do posledního chvíle váhal. Z prvu jak jsme referovali byl zaujat proti antisemitům, co výstřední straně. Po antisemitických vřtěstvích a po některých nezdarech ve vlastní politice, klonil se k potvrzení dra. Luegra za vídeňského purkmistra, zejména když to místopředseda dole rakouský skoro doporučoval. Ale v kritické chvíli vrátil se k prvňmu rozhodnutí a dr. Lueger nepotvrzen, protože je prý "stranníkem" a hlava říšské města nemá být přístranníkem! — Jak hloupý to důvod! Co kdyby býval byl zvolen liberál, to by nebyl stranník? — At se nikdo nevytáčí: pravdou je, že hrabě Badení je na začátku konce své politiky, že železná ruka, politika nad stranami a samostatnost a neodvislost pana ministrapresidenta dostávají pověšlivé trbliny. Strach, aby se povedlo vyrovnání rakousko-uherské pana Badeniho tak popadl, že praštit s veškerou pyšnou rozhodností, s níž začal, chytá se šoustran, zejména levice a tím dospěl k tomu místu, kde skončil Taffe. Je u koalice.

Abyste liberály nepohněval, nedoporučil volbu Luegrova, ale tím si na smrt pohněval antisemity a některé klerikály. Čbumel začíná, pan Badení ocl se v tanci, k němuž my Čechové veselé se díváme..... Jak slyšeti všude, budou antisemité při druhé volbě voliti zase dra. Luegera. Lze proto čekati rozpuštění vídeňské sotva zvolené rady a nové volby. Vládní komisař dr. Friebeis bude, takhle-li to půjde dál, vládnout ve Vídni na dosmrť.

Švanda je, jaká kocovina vznikla z nepotvrzení Luegrova. Fotografové měli už k instalaci hotovo na tiskárne fotografů dr. Luegra se zlatým řetězem purkmistrůvským, obchodníci měli uchystány mince, hole a jiné věci pamětní a teď musí vše zahodit. — Pšenice pro liberály a p. Badeniho tam dojísta nekvete. —

Mladočeské volební kandidatury. — Jsme v plném volebním ruchu. Schůzí na všech stranách plno. Národní listy přinesly volební provolání a kandidátní listinu svou. Tato není ještě úplná. Místem není skončeno jednání o kandidátu, jako v Karlíně, (V. čtvrt pražská) a jinde. Z dožadných kandidatur všecky jsou sympatické. Tak za venkov kandiduje 24 rolníků, 10 advokátů a lékařů, 3 učitelé a profesori a dva průmyslníci. Za města kandiduje 8 obchodníků a průmyslníků, 17 advokátů a lékařů, a 7 profesorů a úředníků. Proporce celková tedy zatím je 34 mužů praktických proti 34 mužům akademickým. Zjistěte to velmi prospěšný poměr, uváží-li se, že v obou skupinách jsou zastoupeny

všecky odatny stavů. Ruka mozolná s hlavou vzdělanou přiměřeně se pojí. —

Staročeští fariseje. — Vidouce, že by jak jsme psali, ohromnou většinou propadli, Staročeši uneseli se na důvěrném sjedzu v neděli 3 listopadu, nekandidovati na sněm král. českého, ale ponechati prý Mladočechům volnou ruku! Tím se Staročeši politicky zahrabali. Unesení své balili do prázdňích fráš, že teď se Mladočeši sami dobijí, atd. Staročeši zněnou prý "drobnou prací," totiž budou prý Mladočechům nadávat, je zlostozeti, a kde bude možno hodit jim klacek pod nohy. A tuto užlechtilou práci už začali. Nadávají, aby zakryli svůj ústup a což vše — až rozhodli se nekandidovati staví přece tu a tam, kde si troufají, své kandidáty. — Viděti že s celým provoláním hráli Staročeši sprostou komedii. Doufali, že zprávou o své nečinnosti usjí Mladočechy v sladký spánek a pak, že je překvapí. — Ale plán se prozradil. Kandidátů staročeských není mnoho. Na pratech dají se sečísti. Jsou to vesměs vládní špiháci, kteří z otroctví svého chtějí od vlády těžiti. Doufáme, že jim voličové dají řádný a zasloužený výprask. Ač v Karlíně, Smíchově a Malou Stranu valně vtrý nemáme. — Tam snad přece proklouzne Staročeš.

Velkostatkářský boj, který u nás vzplanul, měl by se vlastně jmenovat velkostatkářský. Konservativní šlechta zamítla kompromis s ústavověrnou. Ústavověrná, ale přece kandiduje 21 poslanců a doufá, že vyhraje, bude-li mimo své voliče podporována i těmi konservativci, kteří byli pro kompromis! — Nu, uvidíme. Stane-li se tak, pak byla věc napřed smluvena a s národem českým se strany velkostatkářů i se strany strany staročeské hraje se hnušná komedie, na níž časem posvítlme. —

Amnestie. — Konečně došla. Političtí vězňové a provinilci z procesu "Omladiny" byli rázem z vězení propuštěni. Jen vrahové Mrvovi ve vězení ostali. — No, ten pan Badení si ty Čechy ladí. — Ale my to všechno čili a my nic za to nedáme, leda říznou opposici. Amnestii zrušila se křivda, spáchaná na nerozvážené krvi a náprava křivdy je povinností a nikoli milostí!...

Drobtiny. Letošní podzim je povolný. 8. list., v den 275 letě památky bitvy bělohorské máme R. 12 — 13 st. tepla. —

— Zimní úroda je utěšená, zejména na Mělnicku; též chmel a píce dobře se zvedly. Jen aby také platiley.

— Stavební ruch dle pohody pokračvá v četných městech letos dlouho do zimy.

— Jeden z propuštěných Omladníků se zastavil. Neměl a nemohl dostat zaměstnání. — Vláda měla se svým obětem postarat též o chléb. —

— Na sklonku dopisu dočkáteji zvěsti o poprasku ve Vídni. Luegrovo nepotvrzení straší. Ve sněmovně říšské byl pro ně bouřlivý výjev, z něhož sice vláda ciferně vyšla vítězně, ale morálně byla hodně pořamocena. Splnilo se, co jsme předvíдали: nepotvrzením purkmistra Badení rozeštvál na sebe klerikály, nacionály a antisemity a... levici nezískal celou, neboť při hlasování o Luegrově afféře polovice levice skoro scházela. — Zlá to předpověď pro vyrovnání uherské. Toto je vážně ohroženo. — Nová volba purkmistra ve Vídni koná se ve středu 13. t. m.

— V Praze Staročeši zase našli v počtech voleb doplňovacích chybu a jeden jejich kandidát, který nedostal poloviční většinu, přece prý má dosti hlasů. — Zvláštní asi počet — staročeský. Uslýšme o něm. Volby volitelů v Čechách zní vesměs vítězně pro Mladočechy. — Nazdar! —sup—

Otázka turecká.

Z Národních Listů.

Všobecná politika evropská nabývá zajímavosti, jakou už dávno neměla. Příběhy v obvodu turecké říše se všech stran prohláují se za velmi vážné. V evropské i asijské části její stří váleka občanská mezi obyvatelstvem jejími křesťanským a Staroturky. Z obyvatelstva křesťanského šťastně se krvavých bojů posud ovšem jen Arméni; ale podle zpráv posléze došlých z vilajetu anatolského, nebezpečí brozí tam i všem ostatním vyznavačům křtíže, tak že sám francouzský konsul jen s největším úsilím byl vysvobozen z rukou rozřuzených Kurdů.

Dne 24. října t. r. vyslanci ruský, anglický a francouzský podali v Cařihradě velkému vezíra, Kiamilu paší, listinu, v níž mu potvrdili, že jich došla zpráva o opravách, které Turecko na prospěch svého obyvatelstva křesťanského provéstí se zavazuje; při tom připomenuli velkému vezírovi své právo, aby dáno bylo jejich mínění a rady při sestavení komise, která bude vykonávati dozor nad prováděním zaručených oprav. Před několika dny stalo se obapolně dohodnutí o šesti členech této dozorčí komise a jména jejich byla uveřejněna. Všeak veřejnost nemá valně důvěry ani ve způsobilost, ani v dobrou vůli těchto kontrolorů a již koluží o nich časopisy evropskými kousavé vtipy. Bezpochyby nebudou mít ani co kontrolovat, poněvadž neobvyčejně rychlým průběhem udalostí z otázky arménské stala se otázka — turecká.

Krvavé řeže v Malé Asii páří se na křesťanech se strany divokých Kurdův dále, anatolský vilajet se oetnul v plamenech občanské války křesťansko-mohamedánské i vzpoury Staroturků proti sultánu cařihradskému. Diplomacie evropská co nejrychleji musila se vzhopiti k ochranné křesťanův, ohrožených v Turecku evropském i asijském. Dne 5. t. m. zástupci a jednatele všech velmocí a států evropských jeden po druhém přibíhávali se v Cařihradě u velkému vezíra k rozmluvě a každý z nich mu důrazně kladl na srdce přání své vlády, aby Turecko krvavým bouřím ve svém nitru co nejdříve udělalo konec, jinak že by evropské velmoci samy musily učiniti potřebná opatření.

Tímto skutkem otázka turecká se oetla na denním pořádku politiky evropské; neboť je pravdě podobno, že velmoci evropské budou musiti svou hrozbu v Turecku provést. — Sultán ani při nejlepší vůli není s to, aby odboj fanatických svých poddaných brannou mocí vlastně přemohl. Výmluvným a jistým důkazem této jeho nemožnosti jest, že veliký vezír Kiamil paša hued na zejtří po zakročení diplomacie evropské, vzdal se svého úřadu. Poznal zajisté, že marno bude všechno úsilí, aby jen domácími, vlastním vojskem tureckým vnitřní bouři utišil a zjednal pořádek, který by mohl státi se základem pro provedení oprav, zaručených Ruskmu, Francii a Anglii na prospěch křesťanů v Turecku. Na zakročení diplomatické asi brzy bude následovati zakročení vojenské. Sultánovi sice dána lhůta až do příštího jara, aby ve své říši zjednal klid a provedl slíbené opravy, ale jemu nebyla by platna ani delší lhůta, kdežto pro křesťany v Turecku i lhůta čtyř nebo pěti měsíců jest příliš dlouhá, rozmožňuje jen jejich nebezpečí. Zcela správně tedy soudí londýnské listy, že diplomatické zakročení evropských velmocí v Cařihradě dne 5. listopadu t. r. bude mít dalekosáhlé následky a že hrozba, kterou vyslanci těchto států, tam vyslovili neznamena nic menšího než konec samostatnosti turecké.

Advertisement for Dr. J. H. McLEANA VOLCANIC OIL LINIMENT. Includes an illustration of a woman and child, and text describing the product's benefits for rheumatism and other ailments.

Advertisement for Hamburgsko-Amer. akciová paropl. spol. (Hamburg-American Line). Lists shipping routes to New York, London, and other ports, along with fares and company details.

Large advertisement for 'Spisy vydané našim nakladem.' (Publications issued by our publisher). Lists various books and pamphlets available for purchase, including historical and scientific works.